

ODSZCZEPIĆ SIĘ (16) *vb pf*

się (10), się (6).

o oraz e jasne.

inf odszczepić się (1). \diamond *praet 3 sg m* odszczepił się (4). \diamond *3 pl m pers* odszczepili się (8). *subst* odszczepi(e)ły się (1). \diamond *con 3 sg m* by się odszczepił (1). \diamond *part praet act* odszczepiwszy się (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVII – XVIII w. s.v. odszczepić.

1. Wystąpić z jedności Kościoła (w obrębie chrześcijaństwa) (15) :

odszczepić się od kogo (2): Bo ielli idzie o Heretyki y odszczepieńce/ ktore łobie poczynił z hárdości fwey Papież: tedy ia to náyduię [...] wedle Rzymkiego Kościoła dekretu [...] (álec ia niewiem kto fię od ko⁸⁰ odłzczepił? [...]) *CzechEp 14. Cf odszczepić się od kogo w czym.*

odszczepić się od kogo w czym (1): [Ormianie] odłzczepili fie od Grekow w niekthorych ártykułech. *BielKron 269v.*

a. Przestać uznawać władzę papieża [w tym: o Kościele Wschodnim (2)] (11) :

odszczepić się od czego (4): *cf Zwroty, W przen.*

Zwroty: »od (jedności) Kościoła się odszczepić« (2): z Bulgáryey Grekowie mocą Rzymkie duchowieńftwo wygnáli/ y potym fię nabárziewy od kościoła odłzczepili. *SkarJedn D3v; PowodPr 41.*

»od Rzymu się odszczepić« (1): Aczkolwyek yuż (nyeftoćye) gorzey fye w Rzymie dźyeye/ niżliby przyftáło/ á wffákoż żadna przyczyna ták ważna nye yeft/ áni bęđzye kyedy/ dla ktoreby fluffnye od nyego fye kto myał odłłzczepić. *KromRozm I G4v.*

Szereg: »oderwać się i odszczepić« (1): choć by kto wffzyftko z Kościołem wierzył/ ále niepoftłufzeńftwem od iedności á zwiátku iego się oderwał y odłzczepił/ iuż gdy iedno nie zbiera/ tedy rozprafta. *PowodPr 41.*

W przen (1) : ále [stolica Piotra św.] iáko przyrodzona głowá trwa/ y trwác bęđzie przy członkách kościoła Bożego/ choćiaft fię od niey niektore członki ná zgubę fwoię odłzczepieły. *SkarJedn 163.*

α. Dodatkowo z głoszeniem lub wyznawaniem zasad wiary niezgodnych z katolicyzmem: stać się heretykiem [w tym: o ówczesnych nurtach reformacyjnych (4)] (7) :

odszczepić się od kogo (1): Abowiem y ci łami/ którzy inácy wykładáią/ ták z námi pirwéy wierzyli: á odłzczepiwfzy się od nas/ nowy wykład z mozgu fwego należli *BiałKat 96.*

Zwroty: »od (jedności) Kościoła się odszczepić« (4): A yefti to nyeprawda/ á Kryftus y duch yego fwyęty nigdy do tych czáfow kołcyoła fwego nye opułcił/ tedy kołcyoł nyebłáđził áni błáđzi/ Ale Luter z fwemi náfládowniki/ ktorzy od yedności kołcyoła fye odłłzczepili/ á przeciwney kołcyołowi náuki fye yełi *KromRozm I Fv, Ev, [P2]v; ReszPrz 62.*

»odszczepić się od wiary (krześcijańskiej)« (2): Ale w tych Dyabli łą/ y przemiennóć iawna/ [...] Ktorzy prze hárdóć fwą odłłzczepili fye od ftárożytney wiary krzelciáńskiey *OrzList d4v, d2v.*

Szereg: »oderwać się albo odszczepić« (1): Co ś. AthánáfiusAryufie pisze/ iż iáko fię on od kościoła Bożego oderwał/ álbo odłłzczepił/ ták fię od niego vcźniowie iego wftáwicznie odrywáli *ReszPrz 62.*

b. Odstąpić od chrześcijaństwa (1) :

Zwrot: »odszcześcić się od krześcijańskiej wiary« (1): Tego czásu byli ci ludzie vczeni/ fwięte piímno wykłádaiąc ftárego zakonu/ Theodocyon Grek y Zyd/ wízákże sie potym odšzczepił od Krześciánłkiey wiary. *BielKron* 150v.

c. Z pozycji wyznawców Kościoła Wschodniego o katolikach (1) :

Zwrot: »odszcześcić się od krześcijańskiej wiary« (1): [*kniaź Wasyl*] práwym Papieżem powiáda býć Patryárchę Konftántynopolłkiego/ bo sie then nie odšzczepił od Krześcijánłkiey wiary powiáda. *BielKron* 429v.

2. Stać się różnym (1) : [Zwyczaj ten [*jedzenia mięsa w poście*] jest w chrześcijaństwie, [...].] A ja się nie chce [!] odszcześcić *DramStp I* 599.]

Zwrot: »jeden od drugiego się odszcześcić« (1): Izali máło Reguł álbo zakonow? ieden od drugie^{go} rozny y odšzczepiony/ iuż Benedyktow zakon/ Fránćifkow/ Bárnádynow/ Dominikow/ Antoninow/ Paulinów/ etc. Izali sie ci wízylcy iedni od drugich nie odšzczepili? *KrowObr* B.

Synonimy: **1.** *odciąć się, oddzielić się, odejść, oderwać się, odłączyć się, odpaść, odstąpić, odstrzelić się, odtargnąć się.*

Formacje współrdzenne cf SZCZEPIĆ.

Cf **ODSZCZEPIENIE, ODSZCZEPIONY**